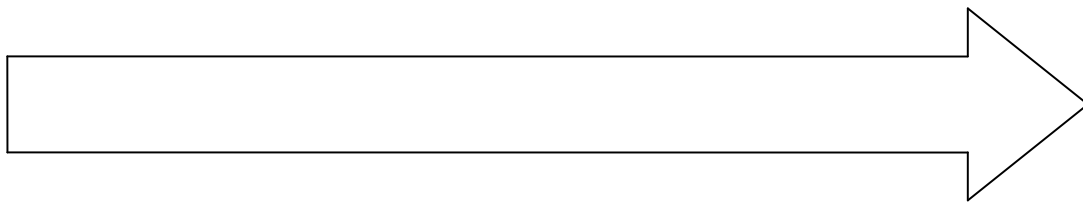

Plattdütsk in d` Wannel van d` Tied

- Hett sük de Bedüden van dat Plattdütske in sien Spraakgeschicht ännert?
- Wo hett sük dat ännert?
- Warum is dat so geböhrt? Wat sitt d`r achter?

Ziel:

- Überblick daaröver geven, welke Verloop Plattdütsk in sien Spraakgeschicht nomen hett
- De Bedüden van dat Plattdütske för de Tied un de Minsken daarleggen

Fröher

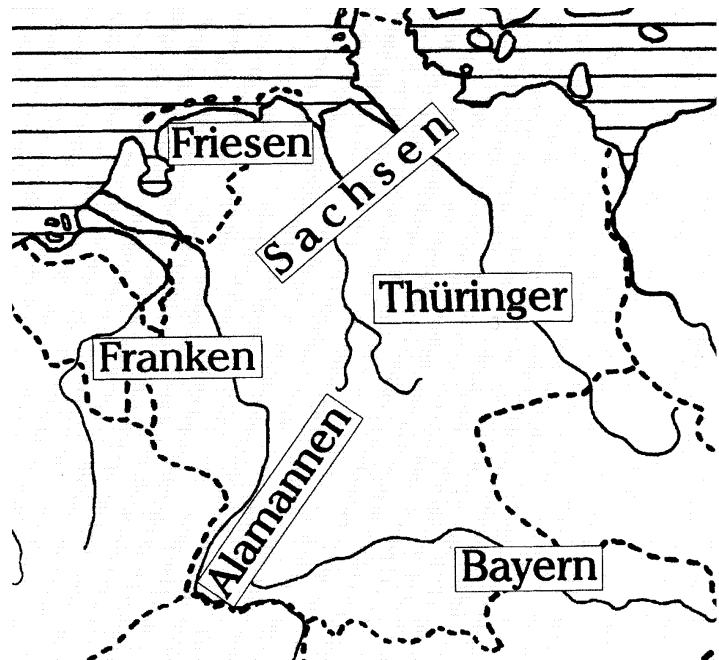
vandaag

in tokomend Tieden

„Frühalt-niederdeutsche Sprachperiode“

5. Jahrhunnert:

- Fiev grote Stammen mit een Spraak

5.- 8. Jahrhunnert:

- Tweede hoogdütske Luudverschuven van Süden bit na de Grenz to de Sachsenstamm

De dütske Spraakruum is upspalten worden

En Kuntrei mit nederdütske Spraak is entstahn un ingrenzt worden

„Altniederdeutsche Sprachperiode“

9.-12. Jahrhundert

- Sachsenstamm: kien Schrift
- Krieg túsken Sachsen un Franken
 - Sachsen müssen torüggstoppen
 - Neje poltiske Ördnung
 - Christianiseren
 - Dat Schriev- un Schoolwesen is inricht worden

Dat Överlevern van
Plattdütske Texten
hett anfungen

„Mittelniederdeutsche Sprachperiode“

12.-17- Jahrhundert:

- Hansetied
- Mundaarden sünd leep verscheden = behinnert de Verkehr
- De Spraak sull eenhellig worden
- De Schrievwiesen wurren normeert

Hochtied van dat Plattdütske

Nich blot schreven Spraak, man bold en algemeen tellende Verkehrsspraak in d` Nörden van Europa

„Spätniederdeutsche Sprachperiode“

Ca. 17. Jahrhundert

- Hanseverkehr geht torügg = Platt as algemeen Schriftspraak word dör de hoogdütske Schriftspraak ersett
- Börgertuum mit Bildung geht to `t Hoogdütske över
- Utbillen van de Begreep „Plattdütsk“

Wessel van de schreven Spraak

19.-21. Jahrhundert

- Plattdütsk word in de Familien wiedergeven
 - Is för en Bült Lü de Olldagsspraak
- de Spraakgemeenskupp is tegen Influss van buten stabil
 - Plattdütsk= Burenspraak
 - Hoogdütsk= Spraak van Lü mit Bildung
- Plattdütsk kann sük schlechter entfalten un överleven
 - De Spraakgemeenskupp dehnt sük u tun löst sük up

Twee-Spraken-Gesellskupp
Platt- is minner weert as Hoogdütsk

20./21. Jahrhundert

- Plattdütsk word in de europäische Charta för Regionaal- un Minderheidenspraken upnomen (1.1.1999)
- Word van acht Bunneslannen as europäische Kulturgood un Spraak, de man schützen sall, anerkennt
- Uptreden in Literatur, digitaal Medien un dat Internet

Plattdütsk stiggt as Kulturspraak up

Wo sücht dat in Tokunft ut?

- De Lü, de Plattdütsk as Moderspraak hebben, starven ut
 - Plattdütske is blot noch de tweede Spraak
 - Mut in de komende Generation ver- un övermittelt worden
 - Mit Kinner mutt Platt proot worden
 - Plattdütsk Projekten mutten unnerstützt worden
 - För Platt mutt man sük insetten und dat wiederbringen
- Platt geiht nich heel unner: blifft in Namen van Familien un Kuntreien bestahn

Dat heet:

De Bedüden van dat Plattdütske nimmt en Verloop
in Förm van en Boog

